

Obsah

SEZNAM OBRÁZKŮ	6
SEZNAM TABULEK	7
ÚVOD K UČEBNÍMU TEXTU	11
KAPITOLA 1: PODNIK A PODNIKÁNÍ	13
1.1 Podnikání, podnik a podnikatel	14
1.2 Okolí podniku	17
1.3 Cíle podniku (podnikání)	19
1.3.1 Podnik jako koalice zainteresovaných stran	19
1.3.2 Časová dimenze a hierarchické uspořádání cílů	21
1.3.3 Řízení podle cílů	19
1.4 Podnikové funkce (činnosti) a jejich řízení	21
1.4.1 Základní podnikové funkce (činnosti)	21
1.4.2 Management a manažerské funkce (činnosti)	22
1.5 Třídění podniků	25
1.5.1 Podniky jednotlivce	28
1.5.2 Obchodní společnosti	30
1.6 Životní cyklus podniku	40
1.6.1 Založení podniku	40
1.6.2 Růst podniku	45
1.6.3 Krize a sanace	46
1.6.4 Zánik podniku	49
KAPITOLA 2: MAJETKOVÁ A KAPITÁLOVÁ STRUKTURA PODNIKU	56
2.1 Majetková struktura podniku	56
2.1.1 Majetek podniku a jeho členění	57
2.1.2 Dlouhodobý majetek	58
2.1.3 Oběžný majetek a jeho význam pro podnik	59
2.1.4 Majetková struktura podniku a faktory, které ji ovlivňují	64
2.2 Kapitálová struktura podniku	67
2.2.1 Kapitál podniku a jeho členění	67
2.2.2 Vlastní kapitál podniku	69
2.2.3 Cizí zdroje	72
2.2.4 Kapitálová struktura podniku a základní faktory, které ji ovlivňují	76
2.3 Rozvaha – obraz majetkové a kapitálové struktury podniku	78
2.3.1 Bilanční princip – základní „kámen“ účetnictví	78
2.3.2 Základní struktura rozvahy	82
2.3.3 Dopady hospodářských operací na majetek podniku a jeho zdroje financování	83
2.4 Oceňování majetku a závazků	86
2.4.1 Oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	87
2.4.2 Oceňování ostatních složek majetku a závazků	92

KAPITOLA 3: EFEKTIVNOST PODNIKU, VÝROBNÍ FAKTORY, NÁKLADY, VÝNOSY A ZISK	104
3.1 Výrobní faktory	104
3.1.1 Příroda (půda)	105
3.1.2 Práce	105
3.1.3 Kapitál	105
3.1.4 Jiná a podrobnější členění výrobních faktorů	106
3.2 Význam a způsob používání výrobních faktorů a jejich konkrétní formy	106
3.3 Kombinace výrobních faktorů	107
3.4 Výnosy, náklady a výsledek hospodaření (zisk či ztráta) podniku	107
3.5 Efektivnost a základní typy jejích ukazatelů	111
3.6 Třídění nákladů	113
3.6.1 Druhé třídění nákladů a výkaz zisku a ztráty – výsledovka	114
3.6.2 Účelové třídění nákladů	114
3.6.3 Třídění podle souvislosti, zjistitelnosti (přiraditelnosti) nákladu ke konkrétnímu výkonu (výrobku) či středisku	115
3.6.4 Třídění nákladů podle závislosti na objemu (velikosti) produkce	115
3.6.5 Některá další hlediska třídění nákladů	116
3.7 Typy účetnictví nákladů a systémů jejich evidence	116
3.8 Manažerské pojetí nákladů	117
3.9 Kalkulace nákladů	117
3.10 Rozdíl mezi kalkulacemi a rozpočty	119
3.11 Druhy kalkulací	119
3.12 Metody kalkulace	120
3.12.1 Prostá kalkulace dělením	120
3.12.2 Stupňovitá kalkulace dělením	121
3.12.3 Kalkulace dělením s poměrovými čísly	122
3.12.4 Přirážková kalkulace	123
3.12.5 Kalkulace ve sdružené výrobě	124
3.12.6 Kalkulace neúplných nákladů	124
3.12.7 Kalkulace ABC	127
3.13 Vnitropodnikové řízení nákladů a jejich analýza	128
KAPITOLA 4: ZISK A VZTAHY MEZI ZÁKLADNÍMI EKONOMICKÝMI VELIČINAMI PODNIKU	136
4.1 Modely nákladů, tržeb a zisku – nástroj reflexe, rozboru a plánování	137
4.2 Metody konstrukce (výpočtu parametrů) nákladových modelů	141
4.2.1 Metoda klasifikační analýzy	141
4.2.2 Metody pracující s údaji z více předchozích období	144
4.3 Analýza bodu zvratu a analýzy a výpočty navazující	149
4.4 Podniky neschopné dosáhnout bod zvratu	154
4.5 Výpočty při různorodé produkci (globální modely)	156
4.6 Výpočty při nelineárních nákladech a tržbách a význam marginálních (mezních) veličin	157
4.7 Zjištění optimální nákladové varianty	161
4.8 Provozní páka (citlivost zisku na tržby)	162

KAPITOLA 5: NÁKUPNÍ, PRODEJNÍ A MARKETINGOVÁ ČINNOST	173
5.1 Nákup – funkce a úkoly, nákupní mix, marketingový nákupní proces	173
5.2 Řízení, skladování a optimalizace zásob	176
5.3 Strategické řízení nákupu	184
5.4 Logistika	185
5.5 Prodej a marketing	185
5.5.1 Výrobek a sortiment (jako nástroj marketingového mixu), výrobní analýza	187
5.5.2 Cena (jako nástroj marketingového mixu)	190
5.5.3 Distribuce (jako nástroj marketingového mixu)	191
5.5.4 Komunikace (jako nástroj marketingového mixu)	192
KAPITOLA 6: VÝROBA	202
6.1 Vztah výroby a plánování	202
6.2 Základní etapy a členění výroby	203
6.3 Produkční funkce	204
6.4 Výrobní kapacita	206
6.4.1 Výpočty výrobní kapacity	207
6.4.2 Výpočty (míry) využití výrobní kapacity	208
6.5 Nové výrobní (podnikové) systémy	211
6.6 Produktivita podnikových systémů a její analýza	216
6.6.1 Specifický význam ukazatele produktivity práce	216
6.6.2 Ukazatele hodnotové produktivity (celkové a parciálních) a jejich vliv na ekonomický zisk	218
KAPITOLA 7: FINANČNÍ ŘÍZENÍ PODNIKU	225
7.1 Finanční řízení podniku a jeho základní úkoly	226
7.2 Finanční analýza – základní součást finančního řízení	229
7.2.1 Finanční analýza – její cíle, uživatelé a základní zdroje informací	229
7.2.2 Základní metody finanční analýzy	231
7.2.3 Finanční analýza podniku – komplexní příklad	246
7.3 Finanční plánování	250
7.3.1 Finanční plánování – cíle a základní kroky	250
7.3.2 Finanční plány – jejich význam a členění	251
7.3.3 Plánování příjmů a výdajů – základní nástroj řízení peněžních toků	252
7.4 Čas a riziko ve finančním řízení	262
7.4.1 Časová hodnota peněz	262
7.4.2 Riziko ve finančním řízení	266
7.4.3 Časová hodnota peněz a riziko	268
7.5 Strategické finanční rozhodování	270
7.5.1 Náklady na kapitál	271
7.5.2 Vliv velikosti a stability zisku na strukturu kapitálu	274
7.5.3 Vliv majetkové struktury na strukturu podnikového kapitálu	275
7.5.4 Další faktory ovlivňující strukturu kapitálu	276
7.6 Krátkodobé financování - řízení pracovního kapitálu	277
7.6.1 Kapitálová potřeba v oblasti oběžného majetku	278
7.6.2 Financování oběžného majetku	281
7.7 Hodnotová kritéria pro měření výkonnosti podniku	282

KAPITOLA 8: INVESTIČNÍ ČINNOSTI PODNIKU	299
8.1 Vymezení pojmu investice a základní klasifikace investičních projektů	299
8.2 Metody hodnocení investic	300
8.2.1 Statické metody	301
8.2.2 Dynamické metody	302
8.3 Postup při hodnocení investice	309
8.4 Zdroje financování investic	313
8.4.1 Vlastní zdroje financování investičních projektů	314
8.4.2 Cizí zdroje financování investic	316
PŘÍLOHY	323
GLOSÁŘ	323
LITERATURA	334
PŘÍKLADY K PROCVIČENÍ	336
TESTOVÉ OTÁZKY K PROCVIČENÍ	338
ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU	341
VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V PLNÉM ROZSAHU	345
PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH	347

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1.1 Transformace vstupů na výstupy v podniku	13
Obrázek 1.2 Podnik a zainteresované strany (stakeholders)	17
Obrázek 1.3 Fáze řídicího cyklu	24
Obrázek 1.4 Členění právních forem podnikání	28
Obrázek 1.5 Proces založení podniku	44
Obrázek 1.6 Etapy sanace neprosperujícího podniku	48
Obrázek 2.1 Provozní cyklus (koloběh majetku) ve výrobním podniku	62
Obrázek 2.2 Majetková struktura podniku	64
Obrázek 2.3 Členění cizích zdrojů	73
Obrázek 2.4 Kapitálová struktura podniku	76
Obrázek 2.5 Základní struktura rozvahy	82
Obrázek 4.1 Podnik s (relativně) nízkými fixními i variabilními náklady	138
Obrázek 4.2 Podnik s nízkými fixními náklady a vysokými variabilními náklady	138
Obrázek 4.3 Podnik s vysokými fixními náklady a nízkými variabilními náklady	139
Obrázek 4.4 Podnik s vysokými fixními i variabilními náklady	139
Obrázek 4.5 Základní typy závislosti nákladů na objemu produkce	140
Obrázek 4.6 Modelování nákladů - proporcionální a nadproporcionální náklady	144
Obrázek 4.7 Modelování nákladů - S křivka a podproporcionální náklady	144
Obrázek 4.8 Příklad lineární funkce tržeb	150
Obrázek 4.9 Příklad nelineární funkce tržeb	150
Obrázek 4.10 Podmínky neumožňující dosáhnout bodu zvratu a zisk ($p < b$)	155
Obrázek 4.11 Podmínky neumožňující dosáhnout bodu zvratu a zisk - omezení objemu výroby a/nebo prodeje	155

Obrázek 4.12 Nelineární náklady, tržby a zisk - celkové veličiny	160
Obrázek 4.13 Nelineární náklady, tržby a zisk - marginální veličiny	161
Obrázek 4.14 - Provozní páka - zobrazení nákladových funkcí jednotlivých variant	165
Obrázek 4.15 - Provozní páka - zobrazení ziskových funkcí jednotlivých variant	166
Obrázek 4.16 - Provozní páka - náklady a zisky optimálních variant	166
Obrázek 5.1 Schematické grafické znázornění závislosti nákladů na velikosti (a tím i na počtu) dodávek za období	179
Obrázek 6.1 Neměnná produktivita	205
Obrázek 6.2 Klesající produktivita	205
Obrázek 6.3 Rostoucí produktivita	206
Obrázek 6.4 Proměnlivá produktivita	206
Obrázek 7.1 Základní souvislosti podnikání	227
Obrázek 7.2 Čistý pracovní kapitál	235
Obrázek 7.3 Rozklad ukazatele ROA	246
Obrázek 7.4 Peněžní příjmy, peněžní výdaje a CF	253
Obrázek 7.5 Magický trojúhelník	270
Obrázek 7.6 Doba vázanosti kapitálu v oběžném majetku	280

Seznam tabulek

Tabulka 1.1 Třídění podniků dle kategorií účetních jednotek	26
Tabulka 1.2 Výhody a nevýhody živnostenského podnikání	30
Tabulka 1.3 Výhody a nevýhody veřejné obchodní společnosti	32
Tabulka 1.4 Výhody a nevýhody společnosti s ručením omezeným	33
Tabulka 1.5 Výhody a nevýhody akciové společnosti	36
Tabulka 1.6 Výhody a nevýhody komanditní společnosti	37
Tabulka 1.7 Základní rozdíly mezi osobní a kapitálovou společností	40
Tabulka 2.1 Majetek podniku a jeho likvidnost	65
Tabulka 5.1 Odlišnosti režimu nákupu „Just-in-Time“ a „Just-in-Case“	181
Tabulka 7.1 Technika procentního rozboru rozvahy	233
Tabulka 7.2 Kategorie zisku	238
Tabulka 7.3 Ukazatele rentability	238
Tabulka 7.4 Ukazatele likvidity	240
Tabulka 7.5 Ukazatele finanční stability (zadluženosti)	241
Tabulka 7.6 Ukazatele aktivity	242
Tabulka 7.7 Ukazatele tržní hodnoty (kapitálového trhu)	243
Tabulka 8.1 Přehled statických metod hodnocení investic	301
Tabulka 8.2 Parametry přijatelnosti dynamických metod	308